

veijotte y. m.) näikäpaikkoja sen li-
vulla, että palvelijat saavat kündeilta
lahjarahoja eli n. k. "juomarahoja".
Oikeusjutun nosti eräs parturi, joka
sai juomarahoina 25 senttiä.

Sota on lisännyt kauppatavaran ul-
komaille vientiä niin suurena mää-
rässä, että tämän maan kapitalistit
kuuluvat saaneet taskulihansa sen
kautta yllimääräistä "lime" vuonna
\$1,500,000,000 eli niin paljon enem-
män edestä kauppaa kuin sitä edelli-
senä vuotena. Sota on erinomaisen
hyvä asia kapitalistille.

Seitsemän poikaa, kaikki alle 20
vuoden ikäisiä, vangittiin äskän
Portlandissa, Ore., syytettynä ala-
ikäisten tyttöjen viettelemisestä. Van-
giksiin johtui siitä, että nämä
pojat tavattiin hätyyttelemässä sei-
semän vuoden vanhaa tyttöä. Myös-
kin tullaan vangitsemään kolme tyt-
töä, 14, 16 ja 17 ikäiset, jotka sano-
taan kuuluvan samaan "pahe-sakkiiin."

Tämä on vain pieni puheuma ihm-
tulleena siitä ilmeittävästä tilanteesta
joka vallitsee nykyajan nuorison
— oikeammin sanoen lasten keskuu-
dessa, jotka saavat kasvatuksensa —
mistä? Sosiaalistitako, joita "hurs-
kaat" ihmiset katkevat pahaa alkajksi
syyttävät? Ei sulkaakaan. He saavat
kasvatukseensa ihän tässä kristilli-
sessä kapitalistisessa yhteiskunnassa
ja sen vaikutuksen alaisina ja va-
joavat pahaksiin ja rikoksiin jo en-
nenkuin ehtivät edes kypsään ikään.
Kätkökoulujen kanssa yhdessä ovat
nykyajan kansakoulu suurimpia pe-
sillä, missä nämä lasten pahat itä-
vät ja kasvavat. Ja kansakouluissa
edelleenkin opetetaan isänmaallisuutta
ja uskonnollisuutta (viime mainit-
tus enimmäkseen kiertoteltä) vaan ei
mitään todellisia elämänsykymyksiä.
Jospa kansakoulu olisivat sosiaalisten
kontrollien alaiset, niin ei totisesti
ne olisi sellaisia pahelden levittäjiä
kuin mitä ne nykyään ovat.

Toinen uutinen aivan äskettäin tä-
käläisessä lehdessä julkaisu kertoo
kuinka lastenotokset ovat aina täynnä
piikkurikohtia. Tämä selkeä maini-
tettiin sen uuden lakitehteen yhtey-
dessä, joka on äskettäin hyväksytty
Oregonin valtion lainlaattajakunnassa
säläköimäisesti, joka vapauttaa isät
lasten elatusvelvoituksesta, jotka
araberossa on luovutettu äidin kat-
sannon alle. Tämä lakitehteen pusketi-
ttiin läpi lainlaattajakunnassa viime
vuonna väärällä nimellä ja kuten
"Oregon Journal" uutinen siitä maini-
tee "oli se mitä aikaisiin konnaan-
työ lahjakunnallisen alalla." Se va-
pautti 900 isää lastensa elatusvelvoit-
tisuudesta.

"Opetajain ja vanhempien yhdistys"
on ryhtynyt mainittua lakki-
väestämään toivoa saada se kum-
motuksi ensi lainlaattajakunnassa.

Silloin tällöin pitänee maailmalta
livahtamaan uutisia, jotka usottavat,
ettei se Saksa kansa siellä koti-
maassaan ole niinkään "isänmaallis-
ta" kuin sitä luullaan. Äskettäin jul-
kaisivat lehdet erään sotasesuurin
lävitse päässeen uutisen Saksasta,
joka toistaa ennen sitä saapuneet
uutiset naisten kapinoinsta ympäri
maata. Puute oli kansan kiinnostus
ja naiset ryöstivät ruokakauppoja,
huoimatta kalliista sakoista ja isän-
maallista saarnoista, joita heille pi-
detään. Kansa, tämän uutisen mu-
kaan, Saksassa on "katkera" sodan
tähden. Tyytymättömyys ja kapinan-
henki on yleinen. Tuon tuostakin
saavat poliisijoukot seikkäänä raivos-
tuilta naisilta.

Naisten toiminnasta

LEADVILLE, COLO.

Tervehdys Toverittaren suurille ja
pienille lukijoille täältäkin. Sitähän
on kokonainen jänkäkkäisyys kun
tältä on ollut kirjoita Toverittares-
sä, nyt koetaan minä ensikerjäläisena
kyhtää jotain jos tämä menee ko-
neen läpi.

Tässä oli ompeluseuran myyjäiset
helmik. 12 p. Tavarat menivät kau-

paksi kuin kuumille kiville ja nou-
sivat hyvin. Käsitöistä tuli rahaa
\$63.80. Se oli hyvä tulos näin pie-
nellä paikkakunnalla, jossa ei ole
kuin vähän suomalaisia ja nekin
jakaantuneet kolmeen osaan, nim.
raittiusseuralaiset, "radikaalit" ja so-
sialistit. Raittiusseura oli laittanut
ompeluseuran myyjäiset samaksi il-
laksi. He aina koettavat tehdä klu-
saa, mutta taitaa se tulla oman nilk-
kaan.

Ompeluseuran kokous oli helmik.
16 p. Tarkastettiin ompeluseuran
kassa, joka oli \$71.19. Osastolle pää-
tettiin antaa 40 dollaria ja loppu jä-
tettiin käsitöiden ostoja varten.
Uusia töitä aletaan heti tekemään,
sillä yhteisen asian eteen tahtovat
naisetkin toimia ja ahertaa, niin pal-
jon kuin ehtivät.

Naisten päivää myös päätettiin
viettää maaliskuun 15 p. vapaalla
sisäänkäynnillä, jossa on henkistä ja
ruumillista ravintoa. Naiset esittä-
vät aivan omin neuvoin näytöskappa-
leen "Mustasukkaisuuden manööve-
rit" ja paljon muuta hyvää ohjelmaa.
Tulkaa silloin kaikki akat ja ukot,
pojat ja tytöt viettämään hauska ilta
ja näkemään mihiin akat kelpaavat,
sillä tyttöjä ei sosiaalisten joukossa
olekaan täällä.

Osaston toiminta on ollut talven
aikana vähän hiljaisempaa. Näytös-
iltoja ei ole ollut pitkään aikaan,
kun ei niistä tahdo olla mitään tu-
loja, mutta iltoja on aina joskus
ollut. Piakkoin esitetään yksinäytök-
sinen huvinäytelmä "Serää vedetään
nenestä". Tulkaa silloin kaikki kat-
somaan, kuinka se nenestä vetäminen
tapahtuu.

S. s. osaston haalilla myös pidetään
lasten sunnuntaikouluja, jossa he o-
pettelevat lukemaan suomenkieltä ja
sosiaalisiin aakkosiin. Ehkä tähtäkin
lapset joskus kirjoittavat lasten osas-
toon. Se olisi hauskaa nähdä täällä-
kin lasten osastossa jotain. Minä
ainakin luen mielelläni lasten kirjeet.
Täällä on myös vanhoillisilla lasten
koulu, jossa opetetaan suomenkieltä
ja että lapset pysyisivät tietämättö-
myydessä ja vanhassa harjuksessa.

Seurakunta tänne on myös peru-
tettu, jota ei täällä ole ennen ollut.
Täällä siis menevät vanhoilliset alas-
päin kehityksessä kuin lehmän häntä.
Kieltoaki on myös täällä. Ehkä
sillä on hyötyä. Mielelläkin rupeavat
etsimään parempaa hyvää, kun ei ole
kapakolta, jossa aikanaan viettäisivät.

TÄÄLLÄ on ollut oikein kylmä ja
luminen talvi, mutta nyt on ollut
jotain päiviä oikein kauniit ilmat:
lumikin on jo sulanut paljon. Ehkä
tuleekin pian kesä, sehan olisikin ter-
vetullut maalle työläisille.

Hauskaa kevättä kaikille Toverit-
taren lukijoille toivoo

AMIAS.

NEW ROCHELLE, N. Y.

Osastollamme oli virallinen kokous
helmik. 17 p. jossa keskusteltiin ja
päätettiin useammista eri kysymyk-
sistä.

Raivaajan ja Sakenien kilpailuun
päätettiin ottaa osaa, joten nyt tytöt
ahkeraan toimintaan kilpaillemaan ku-
ka sen palkinnon saa, sillä osasto
luovutti viiden (5) dollarin palkinnon
sille, joka parhaiten toimii. Mutta nyt
tytöt, aikaa sentään unoitako omaa
äänenkannattajanne Toveritarta.

Raivaajan vuosikokoukseen edusta-
jaa ei osasto katsonut voivansa lä-
hettää osaston rahavaraan vähyyden
tähden. Päätettiin lähettää valtakirja
ja valtakirjan kirjoitus jätettiin joh-
toikunnalle. Vain kun ei sovittu missä
johtokunta kokoontuu sitä kirjoitta-
maan, niin pelkään että sekin jää.

Huvitoimikuntaan valittiin kaksi jä-
sentä lisää, kun huvitoimikuntalaiset
ilmoittivat ettei seitsemän ole tar-
peeksi, joten huvitoimikuntaan tuli
kalkkia yhdeksän henkeä. Henki-
lötten nimeä en muista, kun ei ole
saatavana pöytäkirjasta jäljennöstä.

Allekirjoittanut tuli valituksi Tove-
rittaren vakituiseksi uutisten kirjoit-
tajaksi. Kukaan tulen toimeensa ni-
menestymään sen tulevaisuus näyttää.
Parhaan! Koitan tehdä. Nyt siis tu-
len kalkista osaston kokous ja ilta-
matilaisuuksista tekemään selvää Tove-
rittaren palstolla. En tiedä onko
täällä ennen ollutkaan Toverittarella
uutisten kirjoittajaa.

Virallisen kokouksen loputtua oli
ohjelmakokous. Ohjelmasta mainittu,
koon: osaston nyrrkillehti "Yrittäjä",
joka os ilmestynyt Saida Lehden toi-
mittamana sangen sisältörikkaana,
kar sillälällä, tytöt. Siinä näette, et-
tä me saamme jotain toimeksi kun
me, vaan tahdomme. Toinen nyrrkki-
lehden toimittajista kunnioitti koko-
ustamme poissaolollaan, semmoinen
menettelytapa vaikuttaa ihän lamaan-
tustasi osastomme toimintaan, jossa
ei olekaan kuin kymmenkunta jäsen-
tä. Vielä oli pari runoa, kertomus ja
laulua, jotka kaikki suoritettiin tyy-
dyttävästi.

Olisi vaan suotava, että voisimme
lainata enempi aikaa puhujaseuran
kokouksille, sillä jää aivan ihän vä-
hän aikaa virallisen kokouksen lo-
puttua. Minä soisin, että voisimme
järjestää niin, että edes yksi ilta
kuukaudessa ohjelmakokoukselle ja
toinen viralliselle kokoukselle. Sillä
viralliset kokoukset täytyy mennä
liaksi hutiloimalla lävitse, kun aina
muistetaan että on toinenkin kokous
pidettävä samana iltana.

Nyt tahdon sanoa ohjelman suorit-
tajille, ettei siitä pelästytä jos suori-
tus ei joka kerta menesty, niinkuin
tahtoisit, nämä tilaisuudethan ovat-
kin sitä varten, että kehittyä esiinty-
mään, sillä onhan luonnollista, että
siellä tunnetun toveripiirin keskuu-
dessa voi paremmin esiintyä kuin
jossain itamassa, joissa mahdollisesti
on ankariakin arvostelijoita. Siis
enempi vaan rohkeutta, me sosialistit
emme saa "vähästä ihastua emmekä
pahasta pelästyä."

Nyt loppujen lopuksi toivon, että
lehtiasiamiehet kunnostavat itseään
velvollisuutensa tunnoilla toimeensa ja
tekevät parhaansa sunnuntai-iltoina
Toverittaren levittämiseksi, eikä ri-
itä että almonstaan yhtenä iltana,
vaan aina. Kokottakaamme kertakin
Toveritar itseään kannattavaksi, äi-
käämme antako sen kitua taloudeili-
sessa ahinkotilassa. Me voimme sen
tehdä, jos vaan tahdomme! Ellei
kymmeniä tuhansin nouseva naito-
armeija voi yhtä lehtää kohottaa,
niin ei sitten kukaan voi!

HILJUKKA.

MONESSEN, PA.

Kirjallisuuskomiteaan valittiin kaksi
uutta jäsentä yhdistyksen kokoukses-
sa, nim. tov. Hilja Kangas ja Jalmar
Järvinen. Toverittaren tilauksista
huolehti eritoten Hilja Kangas, ja
koetan minäkin mikä mahdollista.

Lasten näytelmien suhteen kuin
myöskin vuorokeskustelujen ja ku-
vaelmien suhteen olisi tehtävä jotain
sillä niistä rupeaa olemaan puute.
Siellä missä hanneliitot ovat olleet
toiminnassa jo pitempi aika, on
saatavissa olevat kappaleet melkein
esitettyjä. Näin tärkeä kuin on han-
neliittojen toiminta tulevaisuuteen
näiden, kannattaisi ottaa minun mie-
lestäni enempi huomioon kirjallijain
ja kustannusyhtiöiden taholta. Ehkä
Toveritar voisi järjestää vaikka kil-
pailumuttoon tai jollain tavalla, jos
ei muuten, niin jos olisi saatavissa
englanninkielisessä kirjallisuudessa
sellaisia, *) ja niistä tekisi suomen-
oksia. Olen kuullut jotain että Aku
Päivö olisi kirjoittanut erään kappale-
en nimeltä "Tädin marjat", vaan
jota ei ole minun tietääkseni missään
saatavissa. Olen vain maininnut näis-
tä siksi, että ihanneliittojen kasvatta-
minen ja edistäminen tulee päivän
tärkeimmäksi ja tehokkaimmaksi
agitatsioonityksi nousevaan nuori-
soon nähden.

Tov. Kalle Nieminen on ollut sair-
ana ja useampia viikkoja, sairaa-
nen pahaa reumatismia, nyt hän on
kumminkin jo parempi.

Kuollut. Kansalaisemme Nestor
Heinonen kuoli helmik. 25 p. saami-
ensa vammojen johdosta, jotka sai
puotessaan välillattialta rappusia a-
les asti, ellien tunnottomassa tilassa
yhdessä vuorokauden. Tässä samais-
ta käytävästä on jo kerta ennen pu-
domnut Mrs. Riippi, joka myös louk-

*) Lasten julkaisuissa olen koet-
tanut ja tulen ensiään hankkimaan
niitä lasten ohjelmauuteroita. Las-
ten Keväiseen tulee vi 5 lasten näy-
telmiä ja useita vuorokeskusteluja,
jotka hyvin sopivat lasten itamissa
esitettäväksi.—Selma-tähti.

kaantui pahasti. Käytävässä ei ole
mitään valoa eikä käsiputa ja muu-
tenkin hyvin jyrkät ja huonossa kun-
nossa olevat. On vähä ihme, että ei
siihen saada mitään apua. Mainitun
talon omistaa italialainen.

SERY MAPPELIN.

ELKOL, WYO.

Koska Toveritar on naisten lehti,
niin aijonpa vähän piirrellä täältäkin
piikki palkasta. Luonto täällä on kau-
nissa talvipuvussaan. Rauhallisia
täällä ovat myös ihmiset. Me täti-
väkikin elämme hyvässä sovussa.
Täällä ei liiku sitä tautia, jota kut-
sutaan juoruksi.

Usein kuulee sanottavan, että ih-
misluonne kaippaa vaihtelua. Se on
kyllä totta, että eivät ne Butten nai-
set aivan "viskiin" tyytyneet, piti
sitä olla oluttakin ja tiesivät minkä-
tähden konjakkia on parasta väki-
juomista, mutta he eivät tunteeneet
Toveritarta. Olin neljä viikkoa But-
tessa, enkä nähnyt yhtään Toverit-
taren numeroa ja viimein kysyin,
että eikö tänne tule yhtään Toveri-
tarta? Ja vastaus oli, että mistä
sen sitten pitäisi tulla?

Jo todella täytyy ihmetellä paik-
kakuntaa, jossa sanottiin olevan
5,000 suomalaista, eikä siellä tunneta
kukaan puoluelehtiä. Yhteen perhee-
seen näin tulevan Työmiehen mutta
en missään nähnyt yhtään Toveria.

Olipa aivan unhoittaa, että käy-
län siellä Matti Kärkäs "laulukon-
sertin" antamassa, jonne minäkin
luoni lahasia. Matti laulaa luritti
kehtolauluja. Luulin, että nykyajan
kansa jo nykyään on siksi valvella,
että kuuntelisi muutakin kuin kehto-
lauluja.

AMANDA.

FORT BRAGG, CAL.

Nyt tervehdän ensi kerran Tove-
rittaren laajan lukijakuntaa, jonka
toivon vielä paljon laajenevan.

Täällä Fort Braggista ei ole Tove-
rittareissa ollut kirjettä pitkään ai-
kaan. En tiedä missä se vika on,
sillä on täällä joskus vaihtu kirjeen-
vaihtajakin Toverittarelle osastosta.
Nyt kun tuln tähän tehtävään vai-
tuksi, niin koetan sen tohtävän täy-
tää. Oikeastaan meitä valittiin kaksi-
kin kirjeenvaihtajaa Toverittarelle,
Emilia Hyvärä ja allekirjoittanut.

Ompeluseuramme on pitänyt ko-
kouksia joka toinen viikko. Siis on
koetettu huomata voitimme mu-
kasa, niin pieni osa kuin meitä on-
kin osastossa naisjäseniä, siihen ver-
raten miten paljon paikkakunnalla
on suomalaisia naisia. En ymmärrä
missä on syy, kun ei heitä kuulu
enempi osastomme, vaikka tietääk-
seni ovat kaikki työläisiä. Ja osas-
tonkin naiset ovat niin hajallaan asu-
via, että ei meitä ole kuin aivan
pieni joukko täällä toiminnassa.

Naisten päivää vietettiin täällä Tove-
rittavalla helmik. 20 p., johon oli
saapunut yleensä toistia sataa sie-
lua, mutta olisi sinne enempiä so-
pinut. Ohjelma oli monipuolinen, pu-
heita, runoja, lauluja, kuvaelma y.m.
y.m. hauskaa ja opettavaista.

Näytelmäseura esitti kappaleen
"Viimeinen ponnistus" 5 p. Tansseja
on pidetty säännöllisesti joka viikko.
Jes, paikkakuntamme nuoriso olisi
muussa toinnessa niin yhtäpitävää
kuin tanssissa, niin voisipa välttää
että Fort Bragg olisi etusjalla toi-
minnassa. Mutta ikävintä on se, et-

(Jatkoa toisella sivulla.)

Jos olette

Kipeä

Pyytäkää VAPA LÄÄKE KIRJA N:o 5.

Jossa yli 25 erilaista miesten ja naisten tautia
on selitetty, sekä täydellinen luettelo noma-
laisista lääkkeistä. Lähettäkää taudin nimi
eli taudin oireet ja me esitämme teille mikä
lääke olisi tilastava, lääkkeen hinnan y. m.
(Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä vaan
ovat suomalaisia lääkkeitä.)

Tämän kirjan saatte vapaasti, ja pitäisi olla
jokaisen suomalaisen kodissa, sillä ette tiedä,
koska tarvitsette sitä. Varokaa hembu-
lääkkeitä ja hembunki tohtoria. ...

—Läsnellin Aptekki on suurin—
—suom. Apteekki Thdysvalloissa—
P. A. LINNELL CO., Superior, Wis.